

Esas No : 2024/3233

Karar No : 2024/4482

T. C.
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI

Esas No :
Karar No :

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Gaziantep 7. İş Mahkemesi
TARİHİ :
SAYISI :
DAVACI :
DAVALI :
DAVA TARİHİ :
KARAR : Davanın kısmen kabulü
KANUN YARARINA
TEMYİZ EDEN : Adalet Bakanlığı

Taraflar arasında, İlk Derece Mahkemesinde görülen alacak davasında davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin, davalıya ait Banka şubesinde banka personeli olarak 15.09.2014 - 22.11.2019 tarihleri arasında aralıksız şekilde çalıştığını, en son yönetmen yardımcısı ünvanıyla çalışırken davalı Bankadan ayrıldığını, müvekkilinin iş tanımı ve çalışma saatlerinin 09.00-17.30 şeklinde öngörülmesine ve belirtilmesine rağmen bu çalışma saatlerine uyulmadığını, müvekkilinin tüm çalışma döneminde haftalık 45 saati aşan çalışmalar yaptığını; ancak çalışmalar karşılığında herhangi bir fazla çalışma ücreti ödenmediğini ileri sürmüştü; 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 107 vd. maddeleri uyarınca dava değerini arttıracaklarını ve fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla belirsiz alacak davası açtıklarını belirterek fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 500,00 TL fazla çalışma alacağının faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; zamanaşımı def'inde bulunduklarını, davacının 15.09.2014 tarihinde

müvekkili Bankada çalışmaya başladığını ve bu çalışmasını istifa ederek ayrıldığı 22.01.2019 tarihine kadar sürdürdüğünü, müvekkili Bankada dava dilekçesinde iddia edildiği gibi yasal sürelerin üzerinde çalışma yapılmadığını, davacının iş sözleşmesinin “Ücret” başlıklı 2 nci maddesinde ödenecek aylık brüt ücretin hafta tatili ve genel tatil ücretleri ile fazla çalışma ücretini de kapsayacak şekilde kararlaştırıldığını, kabul anlamına gelmemekle birlikte davacı fazla çalışma yapmış olsa dahi bu çalışmaların karşılığının ücretin içinde ödendiğini, davacının fazla çalışma kayıtlarının dosyaya sunulduğunu ve yıllık 270 saati aşan bir çalışmasının bulunmadığını, davacının, müvekkili Bankanın talebi olmaksızın kendi iradesi ile yapmış olduğu fazla çalışmalarının hedeflerini tutturmak ve performans primine hak kazanmak amacıyla yapıldığını, müvekkili Bankadan temin edilen bordrolardan anlaşılacağı üzere davacıya; 2019 yılında 8.241,75 TL, 2018 yılında 6.055,00 TL, 2017 yılında 4.696,00 TL ve 2016 yılında 3.691,00 TL performans primi ödemesi yapıldığını savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

1. İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davacının davalıya ait işyerinde 15.09.2014-22.11.2019 tarihleri arasında çalıştığı, davacının fazla çalışma yaptığının tanık beyanlarıyla ispatlandığı ve bilirkişi raporu ile alacağın hesaplandığı; ancak davalı vekilince dava ve ıslaha karşı zamanaşımı def'inde bulunulduğu, davanın kısmi dava olarak açıldığı, davacı tarafça davanın 31.05.2023 tarihinde ıslah edildiği, buna göre 31.05.2018 öncesindeki fazla çalışma alacaklarının zamanaşımına uğradığı, ıslah sonrası zamanaşımına uğramayan toplam 19.679,94 TL brüt fazla çalışma alacağının bulunduğu, bu alacağın net tutarının 14.121,00 TL olduğu, davacının davasını tanıkla ispat ettiği gözetilerek Yargıtay kararları gereğince tespit edilen 14.121,00 TL'lik alacaktan %30 indirim yapıldığında davacının 9.884,70 TL fazla çalışma alacağının bulunduğu belirtilerek davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

2. İlk Derece Mahkemesi kararı kesin olarak verilmiş ve karara karşı davacı vekilince yapılan istinaf başvurusu, Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesinin 18.10.2023 tarihli ve 2023/434 Esas, 2023/825 Karar sayılı kararı ile; reddedilen miktarın kesinlik sınırının altında kaldığı gerekçesiyle usulden reddedilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Yoluna Başvuran

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararının kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiştir.

B. Temyiz Sebepleri

Adalet Bakanlığınca; belirsiz alacak davası olarak açılan davada, davalı nezdinde çalışan ve iş sözleşmesini haklı nedenle fesheden davacı işçiye ödenmeyen fazla çalışma alacağının tahsiline karar verilmesinin talep edildiği, Mahkemece davanın kısmen kabulüne karar verildiği, bilindiği üzere, fazla çalışma, hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil ücreti alacaklarının yazılı belgelere ve işyeri kayıtlarına dayanmayıp tanık anlatımlarına dayanması halinde, hesaba esas alınan süre ve alacağın miktarı nazara alınarak takdir edilecek uygun oranda indirim yapılması gerekliliğinin kabul edildiği, bu halde, tanık anlatımlarına dayanılarak hesaplanan alacak miktarından hakimnin takdir yetkisine bağlı olarak yapılacak indirim oranı baştan belirli olmadığından, alacağın belirsiz olduğunun kabul edilmesi gerektiği; öte yandan tahsil talebiyle açılan belirsiz alacak davasında, dava tarihinde alacağın tamamı için zamanaşımının kesildiği, bu nedenle yargılama sırasında alacağın zamanaşımına uğradığından söz

edilemeyeceğinden, davacının talep artırımı dilekçesi üzerine ileri sürülen zamanaşımı def'inin sonuca bir etkisinin olmadığı; bu durumda Mahkemece, dava dilekçesinde davanın 6100 sayılı Kanun'un 107 nci maddesi uyarınca belirsiz alacak davası olarak açıldığının açıkça yazılı olması ve hükme esas alındığı belirtilen bilirkişi raporunda tanık beyanlarına göre hesaplama yapılması nedeniyle, belirsiz alacak davası olduğu hususunda tartışma bulunmayan eldeki davada, dava tarihinde alacağın tamamı için zamanaşımının kesildiği dikkate alınmadan, davanın kısmi dava olduğu kabul edilerek 31.05.2018 tarihinden önceki fazla çalışma alacağının zamanaşımına uğradığı gerekçesiyle davanın kısmen kabulüne karar verilmesinin usul ve kanuna aykırı bulunduğu belirterek kararın kanun yararına bozulmasını talep edilmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, fazla çalışma talebine ilişkin davanın belirsiz alacak davası mı yoksa kısmi dava olarak mı açıldığı ve buna göre bilirkişi raporu aldırıldıktan sonra arttırılan miktar yönünden zamanaşımı def'inin dikkate alınıp alınmayacağına ilişkindir.

2. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca ilk derece mahkemelerinin kesin olarak verdikleri kararlar ile istinaf incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur.

2. Temyiz talebi Yargıtayca yerinde görüldüğü takdirde, 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca karar kanun yararına bozulur ve bu bozma, kararın hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmaz.

3. 6100 sayılı Kanun'un "*Belirsiz alacak davası*" kenar başlıklı 107 nci maddesi şöyledir:

"(1) Davanın açıldığı tarihte alacağın miktarını yahut değerini tam ve kesin olarak belirleyebilmesinin kendisinden beklenemeyeceği veya bunun imkânsız olduğu hâllerde, alacaklı, hukuki ilişkiyi ve asgari bir miktar ya da değeri belirtmek suretiyle belirsiz alacak davası açabilir.

(2) (Değişik:22/7/2020-7251/7 md.) Karşı tarafın verdiği bilgi veya tahkikat sonucu alacağın miktarı veya değerinin tam ve kesin olarak belirlenebilmesi mümkün olduğunda, hâkim tarafından tahkikat sona ermeden verilecek iki haftalık kesin süre içinde davacı, iddianın genişletilmesi yasağına tabi olmaksızın talebini tam ve kesin olarak belirleyebilir. Aksi takdirde dava, talep sonucunda belirtilen miktar veya değer üzerinden görülüp karara bağlanır.

(3) (Mülga:22/7/2020-7251/7 md.)"

4. Dairemizin belirsiz alacak davasına yönelik ilkelerinin açıklandığı 14.09.2020 tarihli ve 2016/26476 Esas, 2020/7547 Karar sayılı; 31.05.2022 tarihli ve 2022/5909 Esas, 2022/6892 Karar sayılı; 09.02.2022 tarihli ve 2022/829 Esas, 2022/1542 Karar sayılı kararları ile 27.12.2022 tarihli ve 2022/6872 Esas, 2022/17896 Karar sayılı kararları.

3. Değerlendirme

1. Davanın belirsiz alacak davası şeklinde açılabilmesi için, davanın açıldığı tarih itibarıyla uyuşmazlığa

konu alacağın miktar veya değerinin tam ve kesin olarak davacı tarafça belirlenememesi gereklidir. Belirleyememe hali, davacının gerekli dikkat ve özeni göstermesine rağmen miktar veya değerin belirlenmesinin kendisinden gerçekten beklenilmemesi durumuna ya da objektif olarak imkansızlığa dayanmalıdır. Davacının alacağının miktar veya değerini belirleyebilmesi için elinde bulunması gerekli bilgi ve belgelere sahip olmaması ve bu belgelere dava açma hazırlığı döneminde ulaşmasının da (gerçekten) mümkün olmaması ve dolayısıyla alacağın miktarının belirlenmesinin karşı tarafın elinde bulunan bilgi ve belgelerin sunulmasıyla mümkün hale geleceği durumlarda alacak belirsiz kabul edilmelidir. Alacağın miktarının belirlenebilmesinin hakimın takdirine bağlı olduğu durumlarda hukuki imkansızlık söz konusu olur. Bu durumda davacı alacaklı, hakimın takdir yetkisini nasıl kullanacağını bilemeyeceği için davanın açıldığı tarihte alacağının miktarını belirleyebilecek durumda değildir.

2. Alacağın hangi hallerde belirsiz, hangi hallerde belirli veya belirlenebilir olduğu hususunda kesin bir sınıflandırma yapılması mümkün olmayıp her bir davaya konu alacak bakımından somut olayın özellikleri nazara alınarak sonuca gidilmesi gereklidir.

3. 6100 sayılı Kanun'un 107 nci maddesinin gerekçesinde yer alan *"Alacaklının bu tür bir dava açması için, dava açacağı miktar ya da değeri tam ve kesin olarak gerçekten belirlemesi mümkün olmamalı ya da bu objektif olarak imkânsız olmalıdır. Açılacak davanın miktarı biliniyor yahut tespit edilebiliyorsa, böyle bir dava açılmaz. Çünkü, her davada arandığı gibi, burada da hukukî yarar aranacaktır, böyle bir durumda hukukî yararın bulunduğundan söz edilemez. Özellikle, kısmi davaya ilişkin yeni hükümler de dikkate alınıp birlikte değerlendirildiğinde, baştan tespiti mümkün olan hâllerde bu yola başvurulması kabul edilemez."* şeklindeki açıklamayla, alacağın belirli veya belirlenebilir nitelikte olması durumunda, belirsiz alacak davası açılarak bu davanın sağladığı imkanlardan yararlanmanın mümkün olmadığına işaret edilmiştir.

4. Belirsiz alacak davasının sağladığı imkanlardan biri, davanın açılması ile alacağın tamamı için zamanaşımının kesilmesidir. Buna göre yargılama sırasında alacağın belirli hale gelmesiyle talep artırımında bulunulması halinde artırılan miktar yönünden zamanaşımı def'in dikkate alınması mümkün değildir.

5. Somut uyuşmazlıkta; davacı vekili dava dilekçesinde açıkça davanın belirsiz alacak davası olarak açıldığını, 6100 sayılı Kanun'un 107 vd. maddeleri uyarınca dava değerini arttıracaklarını belirterek fazlaya ilişkin alacakları ve bedel artırım hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik 500,00 TL fazla çalışma alacağının davalıdan tahsiline karar verilmesini talep etmiştir. Bilirkişi raporu alınılarak alacak hesaplandıktan sonra, davacı vekili 31.05.2023 tarihli dilekçesi ile değer artırım talebinde bulunduklarını belirtmiş ve değer artırım harcına esas miktar ile değer artırım sonrası toplam dava değerini de göstererek eksik harcı tamamlamıştır.

6. Hükme esas alınan bilirkişi raporunda davacının fazla çalışma alacağı tanık beyanları doğrultusunda hesaplanmış ve hesaplanan alaktan %30 oranında indirim yapılmıştır. Dava konusu alacak tanık beyanlarına göre hesaplanmış olmakla; davacı vekilinin dava açılırken hakimın alaktan hangi oranda indirim yapacağını belirleyebilmesi mümkün değildir. Bu durumda somut uyuşmazlık yönünden fazla çalışma alacağı belirsiz alacak davasına konu edilebilir.

7. Belirsiz alacak davasında davanın açılması ile alacağın tamamı için zamanaşımının kesildiği göz

Esas No : 2024/3233

Karar No : 2024/4482

önünde bulundurulduğunda; dava belirsiz alacak davası olarak açılmasına ve usulüne uygun şekilde bedel artırımını yapılmasına rağmen İlk Derece Mahkemesince, davanın kısmi dava olarak nitelendirilmesi ve davalı tarafça bedel artırımına karşı ileri sürülen zamanaşımı def'i dikkate alınarak alacağın bir kısmının reddedilmesi hatalı olup kanun yararına bozmayı gerektirmiştir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA,**

Dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

07.03.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

Üye

Üye